

Resa i Österled. Besök på KA 1. Vi passerar Kastellet i Vaxholm.

KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING
GÖTEBORG

Redaktionen har ordet

Bäste läsare !

Senaste tidens regnande och blåst har inverkat menligt på oss alla att få den motion som är så viktig för att må bra. Många av oss är ålderspensionärer som rör oss mindre än då vi var aktiva. De yngre av oss har bättre möjlighet att i arbetet lå röra sig fritt. När det blåser kuling och regnar småspik varje dag, så blir det inte bara för oss äldre att gå ut på vår vanliga vandring. Egentligen skulle man trotsa vädret och ändå gå ut trots att det är så dåligt, men man drar sig och väntar på att det skall bli bättre. Man blir dessutom sur och deppig och det är ju inte heller så bra. Men nu kommer snart våren och därmed blir det ju bättre möjligheter till att få den motion som vi eftersträvar.

Vi har fått bättre fart på skrivandet från våra medlemmar till vår tidning numera. Idag har Sven Vilg skrivit om hans äventyr som orutinerad båthel. Fridolf Askerstad beskriver sin tid på S:re kompaniet och Roland Kjellberg redovisar i ett reportage från vår resa till KA 1 omkring den 1 november förra året. Dessutom har vi en helsida historier om Kal och Ada och litet annat smått och gott.

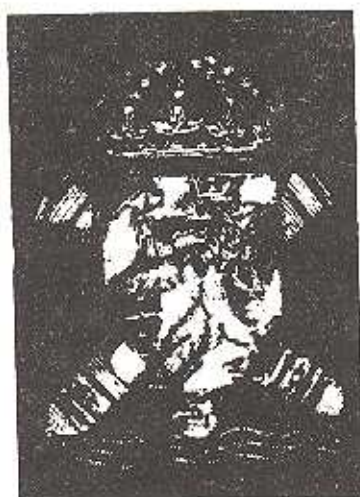
Angenäm läsning önskar

Redaktörerna Gösta Andersson (ansv. utg.) och Sven Einarsson.

Adress: KA-lyren, Redaktionen c/o Muséet, Box 5155, 421 05 VÄSTRA FRÖLUNDA

FÖRENINGSNÅLEN, KLUBBMÄRKET OCH BLOMSTERFONDEN

Föreningsnålen bör varje medlem ha fästad på sitt rockuppslag. Den är ett tecken på att Du tillhör en militär förening, där inga gradskillnader finns, en förening för det goda kamratskapet. Nålen kostar Kr 22:- samt porto Kr 2:80.

Klubbmärket att användas som ficklocksmärke på blazer m.m. har rönt stor uppskattning. Märket kostar Kr 40:- samt porto Kr 2:80.

Blomsterfondens medel används vid hedersbevisningar av olika slag.

Beställningar och inbetalningar kan göras direkt till skattmästaren *) eller på postgiro 45049-4. Skilj därvid noggrant på de olika posterna, t.ex. medlemsavgift, blomsterfond, föreningsnål eller klubbmärke.

*)F n Helmer Ternegren

Ordförandens Spalt

Det är första gången, som jag som ny ordförande skriver i KA-fyren. Först måste jag erkänna, att det är mycket trevligt att återigen få tjänstgöra i Göteborg som ny regementschef vid KA4 och MKV. Som ett av de första uppdragen som ordförande i kamratföreningen var, att tillsammans med ett antal glada medlemmar, åka och hälsa på våra kamrater vid KA 1. Det är viktigt med dessa utbyten mellan kamratföreningarna och under året 1993 skall vi förhoppningsvis besöka KA 2 i Karlskrona. (Se närmare härom längre bak i tidningen).

Det är en ganska besvärlig tid vi lever i. Inom Sverige och utomlands genomlider vi en lågkonjunktur, som vi inte riktigt är vana vid. Många människor drabbas av arbetslöshet och andra besvärligheter. Efter upplösningen av östblocket har flera krig påbörjats och avslutats. Dagligdags ser vi hemska bilder från kriget i det forna Jugoslavien som griper oss hårt om hjärtat. Vi känner med detta fruktansvärt drabbade folk.

Inom försvarsmakten genomförs en mycket stor strukturomvandling. Detta går ut negativt över KA 4 och MKV. Inom regementet/brigaden skall en nedskärning av antalet yrkesofficerare och civilanställda ske och skall vara klart till mitten av 1995. Samtidigt skall utbildningen av det nya förbandet amfibiebataljonen genomföras, samt att bibehålla de centrala utbildningsuppdragen vid RadarS och Sjukvårdsskolan. (I den nya organisationen benämnd skolbataljon). Det blir tufft, men jag vet, att jag har skickliga och entusiastiska medarbetare, som kommer att göra allt för att lyckas.

När jag nu skriver detta har solen nyss gått ned bakom amfibiekompaniets kasern efter en strålande klar och kall februaridag. Man tänker kanske inte alla dagar på, att vi trots allt har ett härligt och fritt yrke nära till natur och hav jämfört med många enahanda sysselsättningar inom andra delar av samhället.

En god fortsatt hälsa önskar jag Er alla. Bedriv gärna aktiv friskvård/motion i den härliga guds natur.

Sigvard Oscarsson

HALLÅ-spalten

I nr 2/92 av KA-fyren har tyvärr tryckfelsnissie härjat en smula. Under nya medlemmar 1991-1992 skall det vara **Borgqvist** i stället för Bergqvist och **Backlund** i stället för Barklund. Slutligen **Krantz** i stället för Kvantz. Vi ber om överseende.

I samma nummer har fotografiet på de tre medaljörerna blivit spegelvänt. Gösta Andersson och Allan Freij står till vänster resp. till höger om Sven Robertsson i mitten. Ett fel av reproavd.

Under den trevliga bussresan till Vaxholm underhöll Roland Kjellberg oss med roliga historier! Han kritiserade dock vår allsång som ett av det värsta han hört. Vi tackar Dig, Roland, för att stämningen i bussen hölls på topp genom Din försorg.

Gustav Lundberg har nyligen fyllt 70 år och vi på muscét och redaktionen vill gärna särskilt gratulera i efterskott, en riktigt fin kamrat, som är ett stort föredöme för KA 4!

Kamratföreningen har årsmöte Onsdagen den 21 april i år. Efter mötet äter vi middag. Efter förhandlingar har vi pressat priset på middagen betydligt. Se särskild spalt! **Välkomna!**

Våra medlemmar Einar Stigevall och Gunnar Johansson, som drabbats av sjukdom, har av föreningen erhållit blommor, för vilka de tackar. Samtidigt hälsar de till alla kamrater i föreningen.

Tyvärr verkar det inte som att KA 2 skall bjuda in vår kamratförening i år. Vid kontakt med KA 2:s kamratförening, meddelar dessa att de själva inbjudits av KA 3 i maj månad. Ev. så kan ett möte komma till stånd i slutet av augusti/början av september 1993. Om ett kamratmöte blir av under nämnda tid, kommer vi att meddela detta per post till våra medlemmar i god tid.

En Helgonalik Resa

Kamratföreningarna i KA 2 och KA 4 var under Allhelgonahelgen inbjudna till KA 1 för de traditionella träffarna. Tyvärr kom inte någon från KA 2 med denna gången heller, men från vår förening ställde 18 st "sysstrar" och bröder upp. Givetvis kunde vi ha varit många fler och det är bedrövligt att inte fler av våra medlemmar hörsammar detta upprop om dessa träffar. Risken finns uppenbarligen att dessa kan upphöra p g a bristande intresse. Detta får inte förekomma då sammankomsterna är mycket påkostade och angenäma. Vi hoppas att nästa gång (KA 2 -93?) många fler ställer upp, annars kanske hela idén med gemensamma träffar rinner ut i sanden. Här kommer referatet:

Allhelgonahelgen blev en ypperlig helg att besöka våra kamrater i Vapenbröderna på. Fredagen den 30 oktober 1992 kom vi iväg från KA 4, litet försenade och efter en del "strul" med den avsedda och beställda bussen. Vid ratten satt vår medlem Stefan Kjellberg, som bjöd oss på en fin körning upp genom ett solbelyst landskap och i -5 graders kyla. Strax söder om Mariestad hämtades vår nye ordförande och tillika regementschef Sigvard Oscarsson med hustru Gunilla upp, varefter bussen i god fart fortsatte sin färd norrut. Stämningen var god och till detta bidrog i hög grad Stefans båda telningar Kristoffer och Linnea, som höll full rulle från början. De fann säkert lika stort behag i sina gottepåsar som vi andra i våra! (Hm). I Höjd med Arboga var det tid för rast. En del hade kaffe och tilltugg men en del föredrog att avsmaka värds husets menyer. Självt höll jag på att bränna ihjäl mig på en i micron uppvärmd "Janssons Frestelse", som dessutom hade ljusår från den utlovade sillarom som städse brukar medfölja denna anrättning. Priset kronor 78:- var alldeles för högt för denna s.k. kulinariska begivenhet. För att få upp stämningen i bussen elter rasten tog Gösta Andersson upp olika sånger av Evert Taube ur de medhavda sånghäftena, som Gustav Lundberg haft godheten dela ut till samtliga. De flesta sjöng hellre än bra, men den sista tror jag var "Kalle Schevens Vals". Bussens däck sjöng mot asfalten, dock ej de mera kända melodierna, mera monotont.

Målet i sikte

Vid ca halv 20-tiden kunde vi svänga in till

vakten på KA 1:s kasernområde där vi välkomnades av den allestädes närvarande Kent-Ove Ahlberg. Han följde med oss till den kasern där våra "pauluner" var belägna. Med andra ord gamla 5:e kompaniet i Norra kasern. När vi så nödtorfligt bäddat våra sängar, bjöds vi ned till den närbelägna militärrestaurangen "Höjdpunkten", där vi intog en välsmakande måltid. MR är vackert belägen vid Oxdjupet och vi kunde på kvällen se de ljuseliminierade Finlandsbåtarna passera aningen på väg ut eller på väg in till Kungliga Huvudstaden. Vår 60-milafärd började att kräva sin tribut, det började dra i ögonen litet smått på var och en av oss. Vi hann knappast tvätta resdammet av oss innan taptot gick vid 23-tiden, inget nattliv här inte! I stället hördes en och annan dra en timmerstock i det rymliga logementet och snart hade John Blund tagit oss alla i famn.

Gyllene morgon

Lördagen började med mycket sol som strömmade in genom de gardinlösa fönstren. Nu blev det "liv i luckan" och snart hördes också våra damers glittrande skratt i kompanikorridoren. Det fagra vädret tycktes köra humöret i topp redan från starten! Efter dagens första mål i MR samlades vi i filmsalen kl 09.15 där CKA 1 Claes Hedén tog emot oss. Han berättade i kåseriform om regementet av idag, bl.a. utbildar man årligen 1200 rekryter fördelade på 4 kompanier. Han berättade också att hamnen genomgått betydande om- och tillbyggnader. Mycket positivt alltså, men också på KA 1 är ekonomin begränsad till budgetarna och detta kräver hårda tag i besparingssyfte med bl.a. indragningar av personal till följd därav. Strax före kl 10.00 avslutades denna genomgång, varefter vi avtågade till den utanför kasern 4 beställda bussen som skulle ta med oss på en rundtur i Stockholm med mera. Under vägen plockades flera Vapenbröder upp, bl.a. herr och fru Ressel, varav den senare blev en kunnig och uppskattad guide för oss. Målet var Wasamuséet, men under färden fick vi se många kända och intressanta byggnader och platser, till stor glädje för de som ej tidigare besökt denna del av landet. Vi passerade Gärdet, Kaknästornet, Diplomatstaden med alla utländska beskickningar, Operan, Riksdagshuset, Dramaten, Slottet och mycket mera. Efter en dryg timme, då vi fått all historik berättad av guiden fru Ressel, ankom vi till Wasamuséet, målet för vår rundtur. Wasamuséet, med det drygt 300-åriga regalskeppet Wasa, kantrade och sjönk

*Här står Harry Sjernberg,
Olle Erixon och John Boman
och läskar sig*

*Vivan, Gustav och Siv
har roligt åt showen*

*Två Hagelinare till-
sammans roar en tredje*

efter bara 20 minuters jungfrufärd. Platsen var i närheten av Blockhusudden på Stockholmsström. Vi fick en guidad rundvandring i museet vars nya byggnad med högt i tak och god bredd gav en bra bild av skeppet, som var centralt placerat. Alla interiörer och exteriörer på Wasa var iordningställda på särskilda ställen och i naturlig storlek, så man fick en klar uppfattning om hur besättningen levde under i vårt tycke omänskliga förhållanden. Rundvandringen avslutades med en 20 min lång film där hela skeendet från det att Anders Franzén funnit spår efter Wasa genom sin sinnrika anordning i sitt lod. Han lokaliserade Wasa genom att han i sitt lod fick upp en mörk ekplugg till vattenytan. Var och en vet hur det sedan började och slutade, så jag behöver inte relatera händelseförloppet. Det kan dock nämnas att de ansvariga för Wasas byggnad, byggt två kanondäck i stället för ett. Kanonerna, 60 stycken, vägde var och en ett ton och i sitt sammanhang för högt då vikten troligtvis under gir blev för stor.

Efter museet for vi vidare runt stan och avslutade rundturen med kaffe på Ersta Café på Söders höjder. Vi hade det stora nöjet att få två Wasadykare att berätta om de strapatser de haft då de skulle klargöra Wasa för lyftet. Dykarna Sven Persson och Henry Johansson berättade målande om hur de fick stå i gytja till långt upp till lårhöjd och blåsa "kanaler" med tryckluft under Wasa, samt mycket annat de hade upplevt. Gösta Andersson inllikade att han genomgått djupdykarutbildning 8 år före Wasas bärgning och att dykarna då fått i uppdrag att spränga sönder alla vrak de hittade på botten. Hade vi hittat Wasa just då, så hade mycket varit förändrat och ingen historia hade skrivits om detta fartygs öde.

Därefter avgick bussen direkt till KA 1 dit vi anlände vid 16-tiden. Det fanns möjlighet till bastubad och simning i den belintliga vattenövningshallen i konkurrens med de övande grodmännen!

Vi tackar vår guide för en fin rundtur!

Deliciös middag

Efter det att vi gjort oss presentabla bänkade vi oss kring det vackert dukade U-bordet. Vi hade strax innan fått en god drink. Sammantaget var vi väl c:a 50-55 st som hörsammat inbjudan. Som förrätt bjöds det på fyllda crepes och till varmrätt rensadel. Till detta ett gott vin. Tal hölls av CKA 1 Claes Hedén,

Vapenbrödernas ordf. Bertil Kristensson. Vår ordf. Sigvard Oscarsson höll ett fint tal om värdet av att kamratföreningarna träffas för att stärka kamratkänslan. Han överlämnade vårt nya standar. Efter talen bjöds det på kaffe och kaka, varefter en fin orkester med vokalist började spela härliga dansbitar. Det ryckte i benen på de flesta och snart var det fullt på "dansbanan". Där såg man Gustav Lundberg, Wiran, Anne-Marie, Karin, Sven, Sven igen, Siv, Gunilla, Sigvard, Ivar, Roland, Inger, Topsy och många andra slänga sina lurviga ben. Under en paus så började den eminenta underhållningen bestående av KA 1:s egna förmågor och de roade oss i 40 minuter. Dessa roade oss med såväl fager som mera grovhuggen balett, en del påminde om våra släktingar i sin håriga manlighet. Föreställningen var både hör- och sevärd och alla skall ha stort TACK för sin medverkan.

Efter showen började åter dansen och den kvinnliga delen av baletten belägrades förligen av de göteborgska "kalarna" till stor förargelse för "adorna". Ordningen återställdes när Rune Hagelin bjöd upp en vacker baletthoppa, men som strax visade sig vara en utklädd karlslok. Rune återgick snabbt till det gamla vanliga, d.v.s. "adorna".

Allting har sitt slut, vid pass kl 01.00 hade musiken slut på sin repertoar, varpå vi avat den härliga nattmaten pytt i panna med smörgås och öl. Därefter lågade vi så vackert hem till kasernen där vågläge intogs. Det gällde att samla krafter för en ny 60-milafärd tillbaka till Göteborg. Söndag morgon packade vi in våra pinaler i bussen och efter förstärkt frukost, kastade vi loss från KA 1 omkring kl halv 11 från Rindö. Vår chaufför handskades med bilen lika fint som på uppresan. När vi kom nedåt Skaraborg så började det småregna. Vi lämnade av paret Oscarsson på samma plats som där vi hämtade dem. Alla började bli trötta, tystnaden trängde undan alla ljud i bussen, en del lurade till, en mumlade de sänger vi sjöng på ditresan. Regnet höll i sig hela tiden tills vi kom innanför grindarna till KA 4 och sedan även hela kvällen, men då hade vi för länge sedan kommit hem var och en till sitt, ett vackert minne rikare. Alla var överens om att kamraterna från KA 2 gott kunde "slänga sig i väggen" efter att ha missat ett verkligt fint arrangemang. Ett stort TACK till Stefan Kjellberg för fin och säker körning !! Stort tack också till alla som ställde upp från vår förening och för det fina kamratskapet !!

Roland Kjellberg

Minnen från min tjänstgöring vid 8 komp. KA 4

Personal avsedd som betjäning vid lätt sjöfronartersartilleri och luftvärn utbildades, för KA 4:s del, under 40-, 50- och 60-talet på 8 komp. Kompaniet ändrade på 60-talet namn till 3. batt. De vpl som var underbefälsuttagna ryckte in till första tjänstgöring i november och övriga vpl i januari. Utbildningen bedrevs under vinterhalvåret inne på Käringberget för att under sommarhalvåret flytta ut i skärgården. De pjäser som de värnpliktiga utbildades på var 40 mm akan M/36, 20 mm akan M/40, 57 mm kan M/89, ksp M/36. Under mitten av 50-talet tillkom 40 mm akan M/48 med tillhörande eldledningsutrustning. Jämsides med detta försiggick givetvis övrig utbildning, såsom markstridstjänst, signaltjänst, skjutning med eidhandvapen m.m. Under 40- och 50-talet fanns inget centralt övningsförråd på KA 4. Varje kompani hade sitt eget förråd direkt utkvitterat från förvaltningarna. Som förrådslokal användes källare i resp. kasern. Detta medförde en rätt begränsad tillgång till vissa typer av övningsmateriel. Det var många gånger svårt att öva en hel pluton samtidigt på grund av materielbrist. Ibland kunde man få låna materiel från något annat komp. om det var så att de inte behövde sin materiel själva just då.

Utbildningen på artilleriemateriel bedrevs till största delen i KA 4:s pjäshall. Rikt- och laddövningar drillades hårt liksom isärtagning och sammansättning av materielen. Utbildningsläget var under 50-talet rätt stabilt med små förändringar, varför rutiner kunde framarbetas och tillämpas. Det fanns soldatprov utarbetade i både riktning och laddning som materielhantering.

I slutet av april var det dags att förbereda för utflyttning till skärgården. Käsö var under många årtionden sommarförläggning för bl.a. 8. komp. Några år under 50-talet var komp. förlagt till Styrso, för att sedan återkomma till Käsö.

Kompaniförrådet i källaren packades i lådor som lastades på lastbil för transport till KA 4 hamn, där materielen sedan stuvades ombord på den båt som skulle användas för denna transport. Någon artillerifärja fanns inte förrän i slutet av 40-talet. En motorjakt, av typ Stanley, kunde lasta två 40 mm pjäser på däck. Några lyftanordningar fanns inte på

dessa båtar, så pjäserna fick rullas ombord med hjälp av stora landgångar. För eldrören till 57 mm pjäserna hade tillverkats släpor av grov plank på vilka eldrören klossades fast. Detta underlättade hanteringen under transport avsevärt. Efter pjäserna kom turen till lådorna och övrig materiel. I stort sett allt lastades på däck och det hela gav nog litet intryck av "zigenarflytt" men färden gick inomskärs och i gott väder. Skärgården var full av liv. Måsarna skränade och man kunde se de första ejderkullarna där ådorna, som vanligt hade ett sjå att hålla ihop ungarna så att inte trutarna kunde snappa bort någon.

Lossningen på Käsö var rätt besvärlig. Var vattenståndet ogynnsamt låg inte relingen i nivå med kajkanten, vilket gjorde det svårt att lossa pjäserna. På Käsö fanns under 40-talet varken bil eller traktor, all materiel som inte hade egna hjul fick dras på en stor kärra till förrådet, som var inhyst i den s.k. matrosbaracken. Denna, som brann ned under 60-talet, låg på den plats i parken där numera den långa långan ligger och som bl.a. inrymmer matinrättningen.

När pjäserna lossats så skulle dessa transporteras vidare till sina skjutplatser. Detta var mycket slitsamt då pjäserna fick dras genom terrängen, som mest bestod av berg och små stigar. Vid ett tillfälle surrade vi ihop två roddslupar sida vid sida. Stora kraftiga landgångar lades tvärs över sluparna och sedan ställde vi pjäserna därpå. Vi surrade allt väl och *bogsrade pjäserna till de skjutplatser på udden som var planerade.* Förutsättningen var att vädret var lugnt och fint så allt gick bra. Vid närmare eftertanke kan man tycka att företaget var väl dumdrigt. Det hade bara behövts litet svallvågor för att det hela skulle ha slutat illa.

Strax innan man kommer ut till västra udden av Käsö finns en ravin där det låg en lyksjuttbana. Denna bestod av ett antal höga stolpar mellan vilka wirar var dragna. På dessa hängde tavlor med flygplanssilhuetter. Anordningen var främst till för att öva lykspskyttar. Denna utbildning upphörde emellertid i slutet av 40-talet och banan revs några år senare. Det var ganska obekvämt att ha övningsplats på Käsö udde. Mycket tid gick åt för materieltransporter fram och åter och som skjutplats var inte udden så bra. Den låg för nära stora farleden in till Göteborg och småbåtar utanför farleden var ständiga bekymmer. Styrso blev under nästan hela 50-talet förläggning och

skjutplats för lv och lätt artilleri. Här var det små avstånd mellan förläggning och skjutplats. Det fanns också tillgång till en skjutbana för handeldvapen. Denna skjutbana hade inte så stor kapacitet, men detta komparerades av närheten.

Jag erinrar mig en episod från Styrsö som kunde fått mycket tråkiga följder. Vi hade ett elverk av äldre modell som strömkälla för lvtroppen. I detta elverk saknades emellertid 220 volt enfas. Problemet löstes genom att en kabel drogs till en närbelägen barack och kopplades till ett vägguttag. Kontakten var märkt för fas och nolla. Kabeln skulle kopplas bort då elverket inte var i drift. Detta slarvades det med och till råga på allt så hade kontakten vänts fel, med påföljd att hela chassit på elverket blev strömförande. Från elverket gick en jordledningskabel. Denna var dragen genom ett taggtrådsstängsel i kanten av ett kärr. Jordledningen blev strömförande och genom överslag till taggtråden uppstod gnistbildning som antände ljungen som växte där. Dagbefälet med vaktstyrkan ryckte ut för att släcka. När manskapet sprutade vatten mot eldhärden i taggtrådsstängslet fick den som höll i sprutmunstycket mycket kraftiga elstötar. Detta kunde ha slutat illa, men slangföraren stängde av vattnet omedelbart. En undersökning av orsaken till elstöterna igångsattes omedelbart och felet upptäcktes snart. Därefter kunde släckningsarbetet fortsätta. En tankeställare till var och en: Gör inga provisoriska elkopplingar, utan i en absolut nödsituation.

En annan tragikomisk situation faller mig i minnet. Vid skjutningar från Styrsö hade vi placerat ett attackmål (silhuett på ett flygplan) på Knappen, ett skär c:a 1300 m SV skjutplatsen. Målet användes för att öva snabba målväxlingar vid skjutningarna. Eftersom skärets baksida var skymd från skjutplatsen skickades en säkerhetsbåt ut före skjutningen till skäret för att se efter att inga personer eller småbåtar fanns i skärets närhet. Under skjutningen skedde övervakningen direkt från skjutplatsen. Plötsligt ropade någon: "Nånting rör sig ute på Knappen!" Skjutningen avbröts och skäret avspanades noggrant. Mycket riktigt, bakom ett stenblock såg man en åra som viftades fram och tillbaka. På toppen av åran fanns något vitt fäst, misstänkt likt ett par damtrosor. Eld upphörde beordrats och vad kan man väl annat göra när man får så tydliga tecken på "fiendens" kapitulation. Det visade sig senare att det var ett ungt par, som

trots bevakningen, osedda lyckats smyga sig iland på skäret. De tyckte säkert det var obehagligt att vistas på skärets baksida under eldgivning, risken att de skulle ha skadats var dock rätt minimal.

På 60-talet introducerades Måvholmen som skjutplats och Käsö blev åter förläggningsplats under sommarmånaderna. Måvholmen var som skjutplats bättre än Styrsö och Käsö men sämre ur transportsynpunkt. Det medförde också extra vakthållning. Materielen fick aldrig lämnas obevakad.

I och med artilleritransportfärjan Lokes tillkomst blev sjötransporterna av tungt materiel avsevärt lättare. Nu kunde man lasta bilarna och koppla pjäserna efter dessa och lätt köra ombord och när man kom till ort och ställe, också köra iland med lätthet. Ibland lade Loke till så man kunde köra iland direkt till grupperingsplatsen.

För att i viss mån öva rörlig tjänst förlades komp. tidvis till Falkasand. Krokärösen användes då som skjutplats. Ett år gästade vi Ringanäshalvön.

En liten episod från Krokärösen har lastnat i minnet. Vi övade skjutning mot luftmål med 20 mm pjäser. För att få en realistisk bild av låganfall hade vi en mållflygare som flög på lägsta tillåtna höjd. Eld öppnades först då planet var mitt över pjäserna. Det bogserade målet var då på c:a 1000 m avstånd. I en sådan situation finns det risk för att bogserwiren sjunker ned mot marken och kan komma farande som en pisksnärt. All personal var instruerad att vara uppmärksam och kasta sig i skydd om bogserwiren skulle komma farande. Målet sköts ned och alla kastade sig i skydd när bogserwiren kom. Wiren slet med sig ett förrådstålt. Nu hör det till saken att två handräkningsmän tagit sig en liten "siesta" i detta tält och lagt sig väl tillrätta med en säck blånor som huvudgård. Deras uppvaknande blev något bryskt när tältet försvann ovanför deras huvuden. De var dock oskadda när de omtumlade och yrvakna reste sig upp mellan lådor och blånsäckar.

Med dessa rader har jag försökt erinra mig en del som jag upplevt som truppbefäl på 8. komp. (3. batt) under en tidsrymd av i stort sett tre decennier.

Fridolf Askerstad

Besök hos reservunderoffice- rarna

Den 18 november 1992 var muséipersonal och redaktionen inbjudna att gästa deras fina stuga på Hinsholmshöjden. Där tog ordföranden Sven Vilg och Ragnar Törnqvist, Folke Johansson, Harry Trygg och Olle Bjuggren från resuoff emot oss med översvallande vänlighet. Kaffe med bröd serverades under livligt samkväm. Sven Vilg utdelade till kamratföreningens avg. ordförande Jack Wibring reservuoff hedersnål för god hjälp i olika sammanhang. Vår v. ordförande Gustav Lundberg utdelade också vårt standar till Jack Wibring som tack för insatser under tiden som ordf. Vi, som var med, vill gärna tacka resuoff-föreningen för en trevlig samvaro.

G.A.

Middag med "Veteranerna"

Ett 30-tal av de kamrater som var i tjänst under beredskapen samlades den 3 mars i år i Hinsholmsstugan för att äta ärtor med fläsk och pannkaka. Stämningen var redan från början i topp och det kan vi tacka Sven Vilg, Gustav Brännerud och Sven Einarsson för, som ordnat allt för att det skulle bli trivsamt.

Visserligen höll vi på att bränna våra fingrar på de djupa tallrikarna då Sven Vilg glömt av att han hade dessa för värmning i ugnen. Han måste ställa dem i snön en stund för avkyllning och sedan kunde vi under allsång aväta de välkokta ärtorna och njuta av de delikata pannkakorna. De härliga allsångsbitarna var författade av Gustav Brännerud och man märkte på röstresurserna att många dolda förmågor fanns bland de församlade kamraterna. Det var många ansikten man ej sett på många år. Bl.a. Hegart Pettersson, Bergdahl, Leden, Almén och många andra. Historier serverades i mängd, skratten var många och alla tyckte att en samling snart åter var på sin plats. **Tack till arrangörerna! Det gjorde Ni bra!**

G.A.

Jack Wibring erhåller nålen av Sven Vilg

Försvarets Läroverk, Uppsala 1943

Vår rektor hette Ternner, inte särskilt omtyckt av oss elever. Däremot var vår lärare i kemi, docent Frödin, en angenäm bekantskap. Han hade dock litet svårt att passa våra på minuten inrutade lektionstider.

Rektor Ternner hade tydligen beslutat att sätta stopp för detta oskick och infann sig minuterna före lektionens början utanför kemisalén.

Med klassen församlad och Rektor stående i dörröppningen, steg spänningen samtidigt som vi tyckte synd om vår Frödin inför den förestående reprimanden. Steg hördes i korridoren och Rektor tog på sig tjänsteminnen, samtidigt som han halade upp sin rova ur västflickan och konstaterade att "klockan var slagen" och väl det.

Frödin dök upp i dörren, klappade Rektor på axeln och frågade i vänlig ton: "Vad sysslar Du med? Kokar Du ägg?"
Tablå!

S.E.

Bertil Stjernfelts bok: "Ålands hav och Öar-Brygga eller Barriär?"
Svensk Finsk försvarsfråga 1915-1945 - Kan beställas under adress:
Bengt Lundberg, Soldatvägen 14, 182 63 Täby

En artillerist som båtchef

På våren 1953 blev jag kommenderad som regional uppbördsman i norra skärgården. Det omfattade anläggningarna på öarna - Bohus Björkö, Öckerö, Hönö och Hyppeln. Även Marstrand, Dyrön, Koön och Hjuvik kom senare att ingå i arbetsområdet.

Jag insåg snart att beställa båt vid varje tillfälle från KA 4 var för att lösa arbetsuppgifterna tidsödande och förkortade också arbetstiderna allvarligt. Min önskan var att få disponera en s.k. B-slup. Som artillerist hade jag inte fått den kunskap i navigation som mina kamrater på minsidan. Men man är väl inte sämre än att man kan lära sig, tyckte jag.

Efter ansökan tilldefades jag sommaren 1954 i alla fall B-slupen "VIPAN". Utan några större navigationskunskaper, trodde jag att jag skulle hitta på sjön = havet. På land var jag illitig orienterare och hade mestadels hittat de röda skärmar som var utsatta, så jag tänkte i mitt stilla sinne att även på havet kunna hitta rätt, för kompassen kunde jag ju sköta. Detta stärkte mitt självförtroende.

Så hade jag då "VIPAN" att tillgå, men när jag då kom ombord så försvann alla de åtgärder jag skulle göra som i ett blixtslag. När jag frågade den enväldige maskinisten, som lämnade ut båten, hur framdrivningsmaskineriet fungerade fick jag till svar: "Det står i instruktionsboken!" Nåja, en bra karl reder sig själv, tänkte jag och klev ombord tillsammans med mina söner. Vid den tiden var Sven-Ove 11 år och Bosse 9 år. En osäker fader med sina förhoppningsfulla söner, som genast gillade "PAPPAS" fina båt. Dagen var solig och varm. I styrhyttens panel fanns ett nyckelhål dit tändningsnyckeln passade. Där stod det faktiskt "START". Jag vred om nyckeln på samma sätt som när man startar en bil. Nu hände följande: Startknappen trycktes in, hela båten skakade till och plötsligt började det läcka ut vatten från en ventil akterut. Fram med länsskopen och ropa på hjälp. En maskinist, som fanns i närheten, upplyste mig om att det var helt naturligt att vatten kommer ut akterut. Maskinen måste nämligen ha kylvattnet och det överblivna vattnet sprutar därför ut utombords.

Faran var därför över för denna gång och jag intog styrhytten. Där fann jag något som liknade en herrkäpp. På denna stod det

- FRAM-NOLL-BACK -. Detta antecknade jag noggrant i minnet. Eftersom båten var angjord vid kaj i KA 4 hamn beordrade jag mina söner och i kraft av högsta befäl ombord: "LOSS OVERALLT!"

Genom ett finurligt handhavande av herrkäppen i styrhytten stävade vi ut ur KA 4 hamn med destination BOVIK BOHUS BJÖRKÖ. Före avresan hade jag undervisat mina grabbar hur kvastar och prickar och i enstaka fall t.o.m. fyrar kan vägleda sjöfarande till det i begynnelsen angivna målet. Jag pekade på fyren Skalkorgarna och överlämnade därmed rodret till dessa förhoppningsfulla ynglingar och nedsteg därefter i maskinrummet för att på ort och ställe se hur maskineriet fungerade. Allt gick för fullt, pistongerna jobbade taktfast och fint.

När jag efter ca 10 minuter kom upp på däck upptäckte jag att grabbarna gjort en avsevärd kursändring. Vi stävade med full fart mot Långedrag. Hela tiden hade vi seglat mellan grund och prick. De böar som finns mellan KA 4 och Långedrag hade pojarna som tur var missat. Jag bad en stilla bön att allt ändock hade gått bra.

Hemma i hamnen i Bovik hade vi också vissa problem. Angöringen vid bryggan var nog inte den bästa. Orsaken var den spak, som jag kallat för herrkäppen. Denna skulle ju föras akterut för att båten skulle gå back. Denna manöver utförde jag inte tillräckligt kraftigt. Jag släppte nämligen spaken utan att den stannade i sitt backläge. Pang, sa det i bryggan - men hör och häpna - på bryggan stod det några personer från Kungl. Flottan, som tillfälligt var förlagda på Bovik. Godkänd tilläggning var betyget från dessa gentleman.

Tilldelningen av detta underbara flytetyg "VIPAN" kom väsentligt att underlätta verksamheten som regional uppbördsman. Mera därom i en kommande artikel om redaktören tillåter.

Sven Vilg

Tack för Din trevliga artikel. Du är välkommen med fortsättningen.

Red.

Rapport från Muséet

Verksamheten under 1992

Arbetet under året har fortsatt med att göra muséet mera instruktivt. I rum 1/byggnad 1, har tavlan över befästningar runt Göteborg utvecklats ytterligare, en del "beredskapskonst" har satts upp och pokaler och minnen från Göteborgs Reservunderofficersförening har iordningställts.

I rum 2/byggnad 1, har påbörjats en beskrivning om hur tungt artilleris mät- och skjutelementsbestämning skedde. I byggnad 2, har tillkommit en 60 och en 150 cm strålkastare med maskinvagn samt en komplett robotanläggning 52. I byggnad 3, har "sjukvårdsavdelningen" klargjorts på ett förnämligt sätt. Utanför byggnad 1, har kokvagn M/Å ställts "under tak", klargjorts och utrustats.

I övrigt har baracken vid vägen rivits och en gräsmatta iordningställts.

Antalet antecknade besökare under året har varit 435 st.

Gustav Lundberg

Skattmästaren har ordet

1992 har ur ekonomisk synpunkt varit ett bra år. Medlemsavgifter, olika bidrag, försäljning samt generösa gåvor från våra medlemmar, har gjort att det blivit ett "hylsat" överskott. Detta blir en bra grund för framtida planering och verksamhet.

Största utgiften ligger på vår tidning KA fyren, medan understödet till muséet, expenser och andra kostnader inte är fullt så krävande. Vi hoppas därmed kunna bibehålla en oförändrad årsavgift (50 kr).

Med tidningen medföljer en avi för inbetalning av årsavgiften 1993 för de som inte tidigare inbetalt denna. Gåvor och bidrag mottages tacksamt också. Till sist önskar jag Er alla en fin vår och en härlig sommar.

Helmer Ternegren

Rådjursstammen växer på KA 4 - Nu 14 st ->

En annorlunda kurs

Civil legitimation? Behövs det? Den frågan föll mig aldrig in, så länge jag enbart hade militär "näringsverksamhet". Jag var bortskämd med att räknas som militär "specialist" i ett nytt fack, så fort man fått sin nya befattning och öppnat sitt nya dokumentaskåp. Jag är själv utbildad i den militära tjänsten som livvakt och som motorförare och har själv också utbildat elever i dessa avseenden. Men utbildningen gäller inte civilt. Jag har med andra ord ingen "civil legitimation". Nu är det så, att jag sedan ett antal år har företag, som sysslar med skydd mot skadegörelse, brand, inbrott, våld och annat elände. Av den anledningen ansåg jag mig behöva "civil leg."

Sagt och gjort. Jag kontaktade Volvo, vars dotterföretag Volvo Security Driving Academy, tillsammans med Polishögskolan, utbildar såväl utryckningsförare (polis, ambulans, brandförsvaret o. dyl.), som säkerhetsförare (livvakter). Kursintyg från två kurser (sommarväglagskurs på Anderstorps bana i fem dagar och vinterväglagskurs i Sveg i två-fyra dagar) ger den "civila legitimation", som SAF och RPS fordrar. Jag fick gå kurserna i omvänd ordning - vinterväglagskursen 1-3 februari och skall gå sommarväglagskursen i vecka 19.

Från Sveg rapporteras: "Lärorik, intressant, fartfylld och - framför allt - rolig kurs, som min fru - Inga-Britt, en av mina blivande medarbetare - Mikael - och jag själv genomförde tillsammans med fyra departementsförare, Volvos, Televerkets och LRF:s säkerhetsförare samt två ambulansinstruktörer. Och dessutom - en liten "ljäder i hatten" - jag blev tvåa i "kursrallyt", endast slagen av LRF:s säkerhetsförare.

Bengt Sänne

Upprop 1

Årsmöte avhålls onsdagen den 21/4 kl 18.00 i Bohussalen. Efter mötet gemensam middag på officersmässen för de som önskar. OBS! Middagspriset väsentligt nedprutat! Anmälan senast den 15/4 per telefon 69 20 67 eller 69 27 40 under tjänstetid. **Möt upp!**

Muséet är öppet från kl 17.00 för besökande.

Upprop 2

Känsödagen avhålls lördagen den 10/7 i år. Avresa från KA 4 hamn kl 09.15. Parkering kan ske i hamnområdet. Vakten anvisar. Beräknad återkomst omkring kl 15.30. Lunch till självkostnadspris kan erhållas. Anmälan senast den 28 juni per telefon 69 20 00 (KA 4 växel). Begär därefter Känsö (bemannat efter midsommar). Vänligen uppge antal deltagare samt önskemål om lunch. **Välkomna!**

Här hade vi gärna sett att vi fått skriva upprop 3 med resa för vår kamratförening till KA 2 i vår. Vi hade nog räknat med att vi skulle fått en inbjudan därifrån. Tyvärr så kanske det inte blir någon träff i år, då KA 2:s kamratförening erhållit och accepterat en inbjudan från KA 3 under helgen 15-16 maj. Vid förfrågan har vi fått meddelande om att det ev. kan bli en träff någon gång i slutet av augusti/början september i år. Det är bara ett preliminärt uttalande. Skulle träffen bli av vid nämnda tidpunkt så kommer vi att göra ett upprop i god tid separat per post till våra medlemmar.

In Memoriam

Följande av våra medlemmar har avlidit:

John Rosman	Bollebygd
Lennart Falk	Göteborg
Birger Rundahl	Västra Frölunda
Ingvar Svanbo	Torslanda

Vi lyser frid över deras minne!

Nya medlemmar

Rolf Allström	Göteborg
Karl-Erik Blomdahl	Lerum
Gunnar Hellekant	Kålleröd
Bertil Kärnefelt	Västra Frölunda
Jan Skog	Älvängen
Ulf Ressel	Lidingö
Christer Eliasson	Torslanda
Bo Larsson	Sparsör
Olof Schultze	Partille

Födelsedagar 1/4-30/9 1993

50 år

Gun Strandberg	13/7
Bert-Ola Wallin	23/7

60 år

Bror Olsson	15/8
-------------	------

70 år

Arvid Andersson	18/4
Sverre Larsson	26/5
Herberth Bergh	31/5
Jens Iversen	20/6
Inge Krappe	6/9

75 år

Arne Hjulström	6/8
Alf Jonasson	14/8

80 år

Gunnar Ekstam	14/9
---------------	------

85 år

Henrik Lange	27/5
Henry Wassén	24/8

Hjärtligt Grattis Alla Jubilarer!!

Kal och Ada i våra hjärtan

Kal hade kommit in på Sahlgrenska, ligger och följer en sjuksysters steg, fascinerad av hennes enormt stora fötter. Kal vänder sig till sin kompis i sängen bredvid och säger: - Dö, har hon så stora fötter eller gör hon sej te -?

Kal åkte tåg, råkade komma in i II-klassvagnen i stället för III-klass, som fanns förr. Konduktören granskar Kals biljett. - Den här kupén är för II-klasspassagerare -! - Det gör inget, sa Kal, bara här är snyggt och rent -!

Kal möter Osborn tidigt en morgon. Alldeles tydligt var Osborn litet på snusen. Kal: - Men Osborn, e du i borstet så här tidigt på dagen-? Osborn: - Kan en va annat, när en varit på en fest utå de slaget att tre korkskruvar geck varma -!

Kapten på Amerikalinjens "Kungsholm" behöver hastigt en man för tillfälligt påhugg. Han ser Kal på kajen sysslös och skriker åt honom: - Vill Du ha jobb -? Kal: - Ja ..., skall Du sluta -?

Kal har gjort Ada med barn och Adas morsa blir tvärarg. Hon ringer Kal och säger: - E de Kal -? - Ja, de e de -, säger Kal. - E de I som springer omkring och förför fruntimmer -? Kal: - Ja, de e de, men ikväll har jag faktiskt inte tid -.

Kal och Ada kom till prästen med sin förstfödde för dop. Prästen: - Det var allt en liten stackare -! Kal: - Ja, ja pastorn, men egentligen skulle det inte blivit nå't alls -!

Kal hade varit på systemet och köpt en 37:a renat som han stoppar i fickan. På en gata blir han påkörd av en cyklist. Kal känner när något rinner neråt benet. Kal stelnar till, drar upp byxbenet och säger: - Det va la for val att det bara var blod -!

Kal visar omkring en svensk-amerikan som är kommen till Sverige på besök. Denne var en riktig skrythals, allt i Amerika var mycket större är här. De kommer till Feskekyrkan och där fanns det gott om fisk på diskarna. Amerikanen: - Vad är det där -? Han pekade på en stor flundra. Kal: - Det är en lus och har ni större i Amerika klappar jag te dej -!

Kal och Ada skulle gifta sig. Ada ordnade för bröllopsmiddagen. Ada: - Va vill Du ha till middagen lelle Kal -? Kal: - Köp en halvliter renat och ett franskbröd så slipper Du diska -!

Kal och Ada var på Storan och såg Madame Pompadour. Ada viskar till Kal: - Vem var hon Madame Pompadour -? Kal frågar försynt sin bänkgranne och får svaret: - Hon var en rokokokokott. Ada: - Va sa han -? Kal: - Vete tusan, han stammade så förb..t -.

I en affär ber Kal att få köpa ett tvättmedel lämpligt för att kunna tvätta sin burfågel. Biträdet: - Det går inte, då dör fågeln -! Kal: - Jag vill försöka i alla fall -! Efter en vecka kommer Kal in i butiken. Biträdet: - Nå hur gick det med fågeln -? Kal: - Den dog -! Biträdet: - Var det inte det jag sa -! Kal: - Tja, tvätten klarade den fint, men den gick åt i mangeln -!

Kal och Ada går förbi porslinsfabriken sent en kväll. Ada: - Att dom jobbar så sent -!? Kal: - Du förstår väl att nu gör de bara nattkärl -!

Kal och Oscar har varit på restaurang S:t Erik och åkte spårvagn hem till Majorna. I svängen vid Plantagegatan tog Kal överbalansen, men får tag i haksägget på en äldre gentleman. Denna skriker: - Släpp skägget karl -! Kal: Ska du gå av nu då -?

Kal och Ada hade haft sällskap länge. Ada tyckte att Kal skulle legalisera sällskapet genom att fria. Ada frågade därför: - Dö Kal, töcker du inte att de ä på tiden att vi gifter oss -? Kal replikerar: - Säj Ada, uppriktigt, tror du att de ä nån som vill ha oss -?

- Ssch, nu skall du sova, - sa Ada till lill-Kal, - snart kommer John Blund -. - Om jag får en krona skall jag inget säja till farsan -, sa lill-Kal.

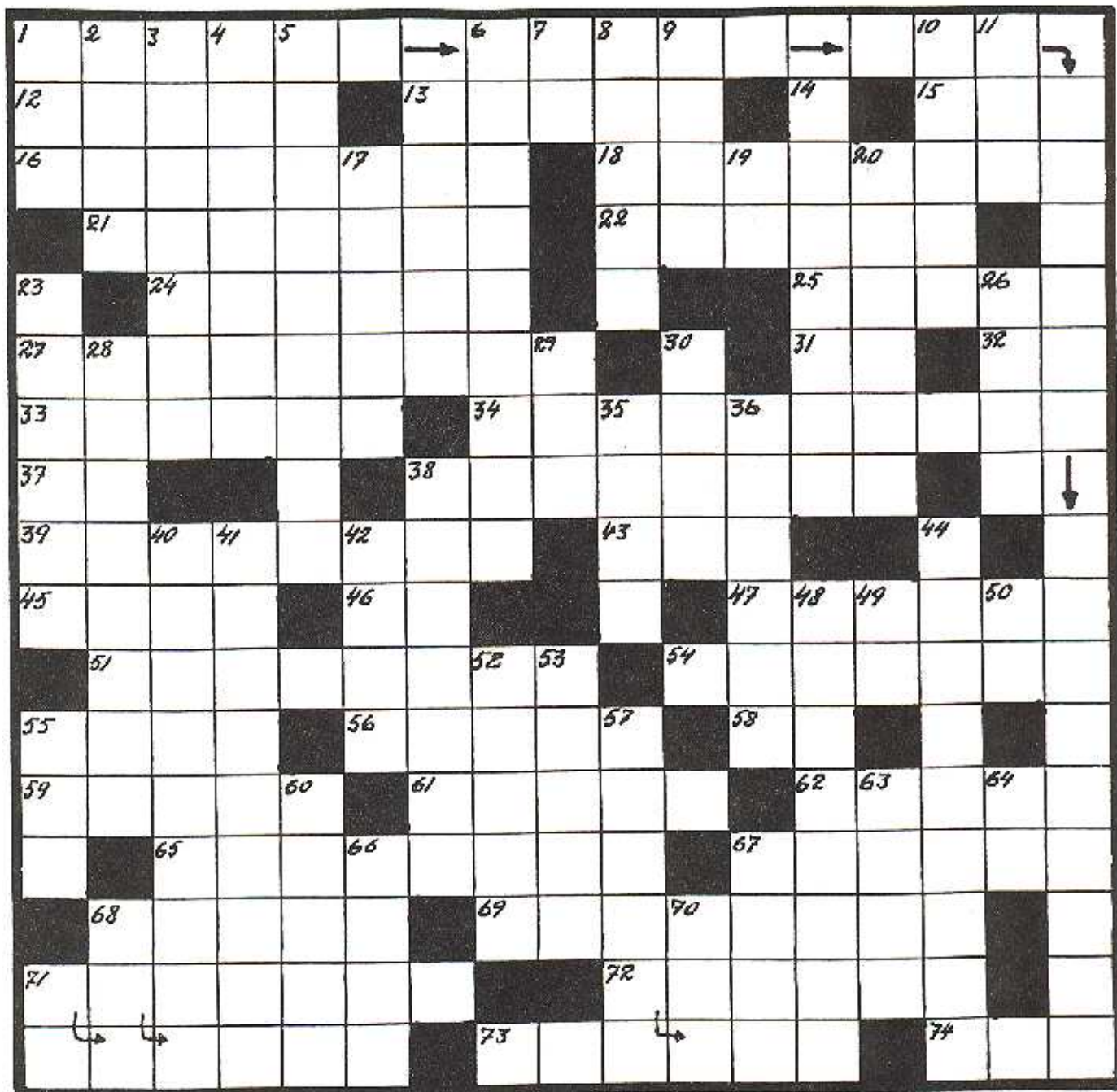
Kal och Ada hade fått ny lägenhet och bjudit hem sina kompisar på Partaj. En av dem blev tvungen att gå ut på toaletten. Då han kommer tillbaka såg han förbryllad ut. - Var har ni gjort av änd-ringen till toan, lick ni ingen när ni flytta in-? Kal:-Vi tyckte la den va så grann så vi hängde upp svärmors porträtt i den-!

Vågrätt:

1. Två av årets jubilerande medlemmar. Vi GRATULERAR!
12. Statsförbund.
13. Väcklande.
15. Kreation.
16. Verkar inte speciellt avig.
18. Matematiska tankenötter.
21. Korrekt.
22. Glidande "undanflykter".
24. Heter numera Ho Chi Minh stad.
25. Har "fladdermöss i klockstapeln".
27. Var Rönnerdahl.
31. Kelt.
32. Olycksbådande ord.
33. Kan känslor.
34. Plussas på.
37. Ungefär.
38. Kom från Skaraborg.
39. Ört med små vita blommor.
43. Sossebeteckning.
45. Ansikte.
46. Sist i eskort.
47. Tillstånd att bedriva viss rörelse.
51. Kan ett löfte vara.
54. Norrlandsort vid E4:an.
55. Popsångare.
56. Anger låg placering.
58. I början av trappan.
59. Högröstad hälsning.
61. Biblisk vikt- och myntenhet.
62. Frukt.
65. Forntida folkslag.
67. Polerats
68. Musikalisk term.
69. Domstol.
71. Pryder indiandräkt.
72. Oorerade.
73. Förbunden med.
74. Tunt sprött bakverk.

Lodrätt:

1. På vilket sätt?
2. Eftersom.
3. Ambitiösa.
4. Vadarlägel.
5. G.A.
6. Finns inom Änglamarks domäner.
7. Aftonbladet.
8. Är prydlig handstil t.ex.
9. Slås ombord.
10. Tennisterm.
11. Skörlevnad.
13. Afrikansk huvudstad.
14. Trafikanläggning.
17. Svikta.
19. Lasse Dahlqvist.
20. Ofantligt.
23. Skabrös.
26. Brådska.
28. Länsa.
29. Solrök.
30. Tordmule.
35. Lindring.
36. Antik damhatt.
38. Konkubin.
40. Blir hårfin.
41. Hans inflytande var stort.
42. En sagotant.
44. Vapenförråd.
48. Palstrad kötträtt.
49. Mitt i höstnatt.
50. Utrop.
52. Påbud.
53. En av sju.
55. Västerbotten.
57. Behörig och kompetent.
60. Sörmlänsk idyll.
63. Förutsedd.
64. Astat.
66. Slåss med lans.
67. Puckel.
68. En av dem man kan dra på.
70. Ölschapp.
71. Klipper till på begäran.

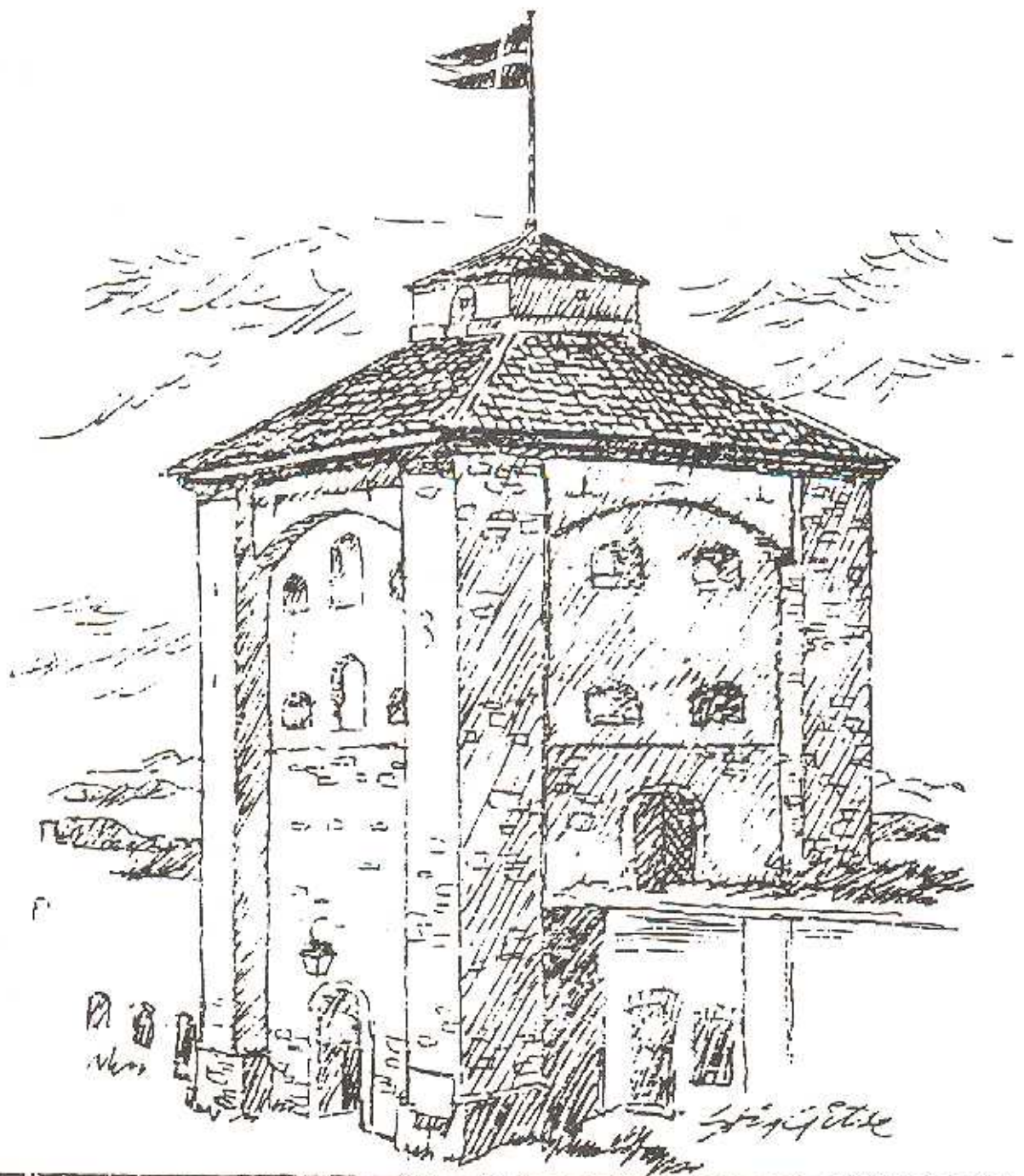

Lösningar insändes före den 30/4 1993 under adress: KA-fyren, Redaktionen, c/o Muséet, Box 5155, 421 05 Västra Frölunda

Vinnare KA-fyren 2/92:

- 1:a pris - Hegart Pettersson, Göteborg
- 2:a pris - Roland Kjellberg, Göteborg
- 3:e pris - Hasse Tholander, KA 4

Vinnarna har erhållit sina priser.

KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING
GÖTEBORG